

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Viator Christianvs Recta Ac Regia in coelum Via tendens

Soliloquium Animæ. Vallis Liliorum. De Tribus Tabernaculis. Gemitus & suspiria animæ pœnitentis, seu de Vera Compunctione Cordis. Cohortatio ad Spiritualem profectum

Thomas <von Kempen>

Coloniae Agrippinae, 1682

XVI. De benigna protectione Dilecti, & sufferentia animæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53320)

CAP. XVI. De benigna protectione Dilecti, & sufferentia animæ.

ECce, sicut oculi ancilla in *Psal. 122.*
 manibus domina sua; ita oculi mei semper ad dilectum meum. Ex eo tempore, quo amare eum cœpi, etiam perseverare cum ipso volui.

Quod cum instituissem, placuit ei hoc ipsum, & confirmavit dicens: *Ioan. 12.* Qui manserit in me, & ego in eo, hic fert fructum multum. Sed ut probaretur virtus dilectionis, quam vera, quam fortis, & quam casta esset, necesse fuit, ut tentatio illud aperiret. Tentari autem non possem, nisi ipso permittente, & paululum se abscondente.

Et quia ad purgationem interioris hominis, nec non ad fecundiorum fructificationem virtutum, atque clariorem spirituum donorum perceptionem tentatio proficere solet, ipsa me apprehendit & exercere cœpit.

Quam fortiter & quam frequen-

H h 4 quen-

Virtus dilectionis tentatione probari debet.

Hinc illa
jactatio
piorum.

quenter huc illuc me jecit, quem nullum latet secretum, Deus & Dominus meus clarissime novit, qui testis est omnium, quæ in corde meo gerebantur. Et usque nunc me conspicit, nec aliud quam fragile figmentum esse cognoscit.

2. Nisi ergo adjuvisset me, quando gravabar tam anxie, ita ut vivere vix me crederem: *paulominus habitasset in inferno anima mea*, tanquam prolapsa in desperationis foveam.

Psal. 93.

Cui ferenda non
sufficerent, nisi
à Deo protecti.

Sed ipse misertus est mei, qui tribulatis corde consuevit adesse. Quis enim ad tolerandas prævaleret tam multas tentationes, nisi Deo te protegente & adjuvante?

Quod igitur stare potui ante faciem venti ejus, fuit misericordia. Et quod adhuc stare me cognosco, ex ejusdem pietatis munere venit.

Unde mihi nequaquam confidere debeo, donec in carne vivo. Etiam si cœlum serenum sit, non puto quod securitas amodo erit. Subito enim aer concitabitur,

tur
æf
ce
&
ric
lis
in
sci
xu
de
me
cl
ce
lu
ni
oc
po
te
tu
a
tr
h
I
r

tur, & fortassis quando minime æstimatur.

Tanto igitur magis mihi necessaria est Dilecti mei gratia & protectio, quanto verius experior pene omnia patere periculis.

Nusquam locus tutus est, nisi in cœlo, ubi Dilectus meus pascit electos suos in lætitia & exultatione.

Vnde ne-
usquam
securitas;

3. Sed quando ibi? Dicere inde quid possum? Cogitare vix modicum inde licet, nec tamen clare: sed introire minime licet.

Nisi in
solo cœ-
lo.

Utinam veniat ipse, & collocet me in loco pascuæ Sanctorum lucidissimo, tutissimo, & amœnissimo; ubi non est Satan, neque occurfus malus!

Adhuc in mari laboro, & an portum attingam salutis, propter tentationes ex diverso afflatu tumescentes, ignoro.

Nihil ergo in tuto mecum agitur; sed hoc mihi pro scuto & tegumento manet, quod fidei lumen semper aspiciam, quod Dilecti mei gratiam humiliter requiram: quod bonam spem ad

Interim
præcipuum
in hac
vita præ-
sidium, fi-
des, spes,
charitas.

H h 5 eum

476 SOLILOQUIUM
eum indefesse geram; quod ab e-
jus charitate separari nullatenus
consentiam; quod denique ejus
providentiæ & abyssali miseri-
cordiæ, plusquam propriæ indu-
striæ me relinquam.

Quapropter, licet etiam fre-
quentissime titubem, ac nonnun-
quam in vitia cadam, nequaquam
tamen desperare debeo, sed ad
ipsum instanter clamabo & eju-
labo: Domine Deus meus, mise-
rere animæ meæ, & ne finas me
periclitari in tentationibus meis;
sed adjuva me fideliter, ut forti-
ter resistam & vincam.

Operi manuum tuarum porri-
ge dexteram, qui me probas per
Satanam, & sæpè ponis ad par-
tem sinistram.

Quod si tam gravis tentatio
advenerit, quæ me ad Dominum
clamare prohibuerit; mox ex in-
timo corde suspirabo. *Ipse enim
novit abscondita cordis; & scit,
quid desiderat spiritus.* Non e-
nim est voluntas ejus, ut pereat
unus ex his pusillis, qui credunt
in eum.

5. O quàm magna misericor-
dia ejus super me, etiã ignorante

*Psal. 43.
Rom. 8.
Et immen-
sa Dei
miseri-
cordia
erga ho-
minem,*

me, vel non advertente, quod
mecum fuerit in tribulatione?

Nam multoties servavit me, ut
non traderer passionibus, Quan-
doque verò ex occulto ejus judi-
cio factum est, ut caderem, & vin-
cerer etiam in parvis, ne fortè su-
perbirem & præsumerem in mag-
nis; sed humiliata & confusa di-
scerem, quia nihil etiam eram, cū
bene stare videbar & flourerem.

Etiam in
permit-
tendis e-
jus lapsi-
bus.

Suadeo ergo, ne temere aut
cito me laudes, licet prospere
procedam; sed fini sancto reserva
potius laudem: imo non me, sed
Dominum lauda. Laudetur so-
lus gloriosus Deus, qui astitit
mihi frequenter in tentationibus
meis.

5. Sæpè namque cū capta es-
sem ab eis, pie liberavit me. In-
terdum autem inveniētes, ut
turbo ad dispergendum me, emi-
sit sagittas suas & dissipavit eas;
fulgura multiplicavit, & contur-
bavit eas.

Et dispē-
sandis
tentatio-
nibus.

Et recesserunt à me, usque ad
tempus. Nam omnino carere eis
me noluit, quod raro alicui San-

torum in hac vita donavit.

Anima
pia quo-
modo u-
ratur pa-
ce & o-
tium,

Habui ergo post hæc modi-
cam requiem, pacem largiente
Dilecto meo. Qua tamen adepta,
non ad corporale, neque ad se-
culare otium me contuli: sed ad
mentale otium verti me, ut ter-
ram de longe cernerem, & cœli
jam secreta parumper inspicerem.

Intendi itaque mihi, ut vide-
rem qualis essem, & quibus mo-
dis illi melius placere possem;
qui tanta mihi dilectionis osten-
dit signa, merita mea valde ex-
cedentia.

Non enim poteram in turbi-
ne tentationis videre, quàm sua-
vis esset Dilectus meus, sed in se-
reno mentis & quiete solitudi-
nis.

Et quantum in me erat, hanc
pacis serenitatem sine intermis-
sione optabam, ut illi perfectius
adhærerem, & sine aliqua abstra-
ctione & molestia vacarem.

6. Sed non secundum deside-
rium animæ, effectus semper co-
mitatur gratiæ. Datur tamen nõ-
nunquam desiderata dulcedo,
nonnunquam verò differtur ex
iusto.

Cui

Cui etenim non optabilius foret sub umbra pausare Dilecti: dummodo liceret, dummodo tempus & locus admitteret?

Nunc autem vicissim operatur mecum Dilectus meus. Nec semper sentio, quod turbat; nec indefinenter fruor, quod delectat; sed fit vespere & mane dies unus; quia eundo & redeundo per læta & tristia, agitur tota hæc mortalis vita.

Senferat nimirum hoc idem Sanctus, qui dicebat: *Visitas eum diluculo, & subito probas illum.* *Iob. 7.*

Videtur tamen aliqualis requies, si non nimis continua sit aut importuna tentatio.

Cum ergo donatum mihi fuerit, vel parum in Dilecto meo suaviter requiescere, gratum omnino habeo & optabile. Gaudeo in hoc, & semper gaudebo pro tam deifico munere.

7. Præstat insuper fiduciam affandi eum, quacumque de causa fuerit, quod toties benigna visitatione sua me gratis prævenit.

Siquidem ipso appropinquante,

Vicissitudo consolationis & tentationis.

Visitatio Dilecti

quid o-
peretur
in anima;

te, & diem festum mecum agere
volente, subito lux cordi meo in-
fulget; ante cujus conspectum, om-
nium inanium cogitationum
caligo pellitur, & diu optata se-
renitas possidetur.

Expellit
vitia.

Ad ingressum namque ejus
stare non potest aliquid turpe
aut indecens, quia munditiæ a-
mator est & infertor: sed necesse
est, ut abscedat omnis illusio dia-
boli, cum omnibus pompis mun-
di.

Passiones
sedat.

Suppressis ergo passionibus &
tentationibus meis, quas pertuli,
clarius eum cœpi agnoscere at-
que ferventius diligere. Studui
quoque gratias eidem agere,
quod jam sero dignatus sit vitio-
rum à me tumultus prohibere.

Etenim ipsa solent inquietare
pacem meam, & obstruere mo-
liuntur os meum, ut loquar ad
Dilectum meum.

Sed frustra est eorum conatus
adversus potentiam & sapien-
tiam ejus, qui in quolibet tumul-
tu potest illabi cordi meo, & se-
creta sua mihi silenter infunde-
re; ita ut cunctas eorum mussita-

tio-

tiones pro nihilo ducam, penitusque non advertam.

8. O mi cordialissime & pulcherrime Dilecte, sic quæso assume me ad te, quotiescumque videris affectus meos, premi aliquo vitiorum mole, aut teneri inutili occupatione; ne longius à te post greges malarum cogitationum vagari incipiam, ac concito privari gratia tua, sine qua non poterò durare in tua exquisita amicitia.

Aspiratio
Animæ
ad Dile-
ctum pul-
cherrimam.

Tu es enim Dominus meus & Deus meus, qui verbo tuo omnia sanas & sanctificas; qui posuisti animam meam ad vitam, & non dedisti commoveri pedes meos; sed de tempore iniquo, & de laqueis mortis extraxisti me.

Psal. 63.

O quanti derelicti sunt & perierunt, qui innocentiores me fuerunt!

Benedic igitur anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noti oblivisci omnes retributiones ejus.

Psal. 102.

Parum est utique & modicum nimis, quicquid dixeris, aut

cogitaveris, vel promiseris in laude ejus. Major est enim omni laude, & suavior omni melodia.

**Plus dili-
gendus
Deus
quàm do-
na ejus,**

Propterea adhæret tibi anima mea, & super omnia data te diligit, quamvis pulchrum sit & dulce, quod mihi ex charitate miseris.

Tu namque solus Sponsus es, cætera donaria sunt, & amoris indicia.

Non diligam ea pro te; nec credam sine te omnia mihi posse sufficere, ne forte cum illis amittam & te.

**Vt amur
rebus,
fruamur,
Deo,**

Uti propter te multis finis, sed pro te frui nec aliquibus rebus vis.

Ideo Dilecte mi Sponse Jesu Christe, omnibus te præposui, & præ omnibus amare curavi. Da ergo feliciter te frui, & in fruibili unione una tecum perpetuo beatificari.

9. Sed quo perveni? Longius forsitan te protraxi, quam volebas. Sed indulge amice. Sustulit enim me paululum amor summi ac unici amici; & utinam de cætero

tero
leve
ipse
tem
sum
S
to,
E
nima
ven
tu r
con
M
non
vo;
bis
I
mel
diff
ra f
ran
Ipfi
fun
I
&
Sec
ad
qu
S

tero magis sustollat, ac te pariter levet in altum. Provideat nobis ipse cœlestem ascensum; nos autem teneamus humilem descensum.

Si relinquitur interdum à Dilecto, quæris? Dico, etiam.

H. Quid facis inter hæc?

A. Sustineo me, quanto æquanimius possum, & expecto donec veniat. Natura gravor, sed spiritu me interius sustento, ne sit inconsolabilis dolor.

Memor sum, quia sine dolore non vivitur in amore. Ex fide vivo; Scripturis sanctis credo: verbis consolatoriis assentio.

Et licet adhuc male habeam, melius tamen posse fieri non diffido, nec diffidere debeo. Vera sunt enim & firma, quæ narrantur per Sanctorum eloquia. Ipsi namque in multis exercitati sunt, & probati in similibus.

Natura alleviari semper optat, & in aliquo consolari quærit: Sed spiritus tamen promptus est ad perferendum omnia, quæcumque Deus pati me voluerit.

Si itaque indevotior & pigrior
ad

Sublata
visitatio:
ne sponsi,
quid agat
anima.

Vide
quid agendum
tempore
consolationis:

Iob. 13.

ad bona facienda fuero, propterea non erit sine remedio plaga mea. *Etiamsi occideris me, ait iustus, in ipso sperabo.* Si virtutes diligo, patientia magna virtus est, servetur ergo & modò.

Difficultas namque operis sæpè auget claritatem virtutis. Ut autem probetur virtus, magisq; clarificetur, per contrarios solet experiri successus.

Cùm igitur tale tibi probamentum advenerit, ne diffidas nec concidas; sed conserva patientiam, & Dei commenda justitiam.

Et cave
murmures
contra Deum;

10. Non est Deus tam severus & immisericors, ut diu inconstatum te patiat manere. Tantum caveas, ne immoderate doleas, & velis adversus justum & sanctum remurmurare, quia relinqueris; ne & malignus spiritus acerbiores tibi tentationes, de fide & blasphemia immittat; & ex his nimium pavidus plus crucieris, quàm oporteat.

Idcirco sustine te modicum, & comprime dolorem, etiam quantalibet tibi gravedo cordis aut corporis ingeratur. Per-

Permane firmus in bono proposito, quod instituisti servare ab initio. Juvat enim in tali maxime articulo omnem spem projicere in Dilectum.

Expecta patienter consolationem cœlestem: senties cito uberem gratiam, & Dei respectum. Ecce habes fidelem testem dicentem; *Expectans expectavi Dominum, & intendit mihi.*

Sed patienter expecta.

Psal. 39.

II. Ut autem in proximo illam merearis consequi, interim sæpius ora, & pro te orari supplica; sicq; te totaliter ejus committe voluntati & ordinationi, ut faciat tecum sicut sibi placitum magis fuerit.

Et Dei beneplacito totum te subijce.

Dicasque illi cum bona confidentia; *In manibus tuis tempora mea.* Tu scis, qualiter mecum sit, tu cognoscis, quid patior; & nunc si vis, citius consolabor.

Psal. 30.

Fiat tamen semper, quod tibi rectum & bonum videtur in oculis tuis, & miserere mei pauperis & desolati mendici, ad te humiliter gementis.

Si igitur in patientia & longanimitate perseveraveris, nec propter

pter

pter modicam tribulationem à fide & caritate, quæ est in Christo Jesu, declinaveris; profecto revertetur ad te splendor gratiæ ejus, & illuminabit te copiosius.

Eritque multo charior Dilectus revertens, quam si nunquam absens fuisset.

Sic tandem longanimiter expectatus redibit. Non enim est irrevocabile verbum: nec sic offensus est, ut jam ultra nequeat reconciliari. Placabitur citius & facillime, dummodo tu operam dederis, & cavere melius, & satisfacere maturius sponderis.

Si his salutaribus monitis acquiescis, erit tecum Dilectus sicuti prius, & ex illius præsentia jucundaberis & dices: *Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te. Perfecisti eos, qui sperant in te, sub umbra alarum tuarum proteges eos.*

Isaia 62. O Sion renovaberis, & videbis inclytum tuum, qui regnaturus est in te. Ipse est Rex virtutum, & dilectus tuus; *cujus posteriora in pallore auri; sed caput ejus, aurum optimum.*

Psal. 67.

Dan. 2.

Hæc

Hæc pro tua consolatione perpaucis sint dicta. Reliqua verò de Dilecti mutatione promissa, qualiter nunc videlicet apparet, nuncque discurrit, sequenti narratione ab ore ejus suscipies & audies.

CAP. XVII. *De responsione dilecti, qua sit ratio recessus sui.*

Colloquuntur anima & Dilectus.

Mirabilia opera tua, & anima mea cognoscat nimis. *Psal. 138.*

A. Quid est Dilecte mi, quia sic fecisti mihi, ut quid me dereliquisti? responde mihi. Reliquisti me, & abiisti. Sed & denuo repedasti. Et in hoc bene fecisti. Si non cito venisses, pæne defecissem.

Sed misertus es mei conscius secretorum meorum. Etenim tristis eram ex recessu tuo, & nunc pro tua reversione consolata sū.

Dic tamen aliquid ad doctrinam meam, quid boni in hoc præ-

Anima
reditu
Dilecti